

ЗАПОРІЗЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
І МЕДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Декан І медичного факультету,
доцент Компанієць В.М.

«01» червня 2021 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЦЕРЕБРОВАСКУЛЯРНОЇ ПАТОЛОГІЇ
(КУРС ЗА ВИБОРОМ)

назва навчальної дисципліни

РОЗГЛЯНУТО на засіданні Студентської Ради Протокол №01/06 від <u>«01» червня 2021 р.</u>	РОЗГЛЯНУТО на засіданні спільної Вченої ради медичних факультетів Протокол № 9 від <u>«01» червня 2021 р.</u>
--	---

1. Загальна інформація про викладача

Викладач: професор, д.мед.н. Козьолкін О.А.

e-mail: o.kozyolkin@gmail.com

Кафедра: нервових хвороб

Адреса: вул. Сталеварів 34, КНП «Міська лікарня №6» Запорізької міської ради

Викладач: доцент, к.мед.н. Кузнєцов А.А.

e-mail: titus3.05@gmail.com

Кафедра: нервових хвороб

Адреса: вул. Сталеварів 34, КНП «Міська лікарня №6» Запорізької міської ради

Викладач: асистент, к.мед.н. Гуйтур М.М.

e-mail: mike.zp@i.ua

Кафедра: нервових хвороб

Адреса: вул. Сталеварів 34, КНП «Міська лікарня №6» Запорізької міської ради

Викладач: асистент, к.мед.н. Рибалко Т.П.

e-mail: tanya.rybalko.75@gmail.com

Кафедра: нервових хвороб

Адреса: вул. Сталеварів 34, КНП «Міська лікарня №6» Запорізької міської ради

Викладач: асистент Лапонов О.В.

e-mail: olarponov@gmail.com

Кафедра: нервових хвороб

Адреса: вул. Сталеварів 34, КНП «Міська лікарня №6» Запорізької міської ради

2. Назва, код дисципліни і кількість кредитів

Назва дисципліни: «Актуальні питання цереброваскулярної патології»

Кількість кредитів в дисципліні: 120 годин / 4 кредити ЄКТС (практичних занять – 20, СРС - 100)

3. Семестр: 11-12

4. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Пререквізити (перелік дисциплін, вивчення яких має передувати дисципліні «Актуальні питання цереброваскулярної патології»): анатомія, фізіологія, фармакологія, клінічна фармакологія, патологічна фізіологія, патологічна анатомія, біофізика, біохімія.

Постреквізити (перелік дисциплін, для вивчення яких є обов'язковими знання, здобуті при вивченні дисципліни «Актуальні питання цереброваскулярної патології»): неврологія, нейрохірургія, травматологія, внутрішні хвороби.

5. Характеристика навчальної дисципліни

5.1. Призначення навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Актуальні питання цереброваскулярної патології» є судинні захворювання головного мозку (сучасні аспекти етіології, патогенезу, лікування та профілактики цих захворювань).

Компетенції, яких набуває студент при вивченні дисципліни, та результати навчання:

- Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі лабораторної діагностики або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів медико-біологічних, соціальних, педагогічних наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
- Загальні:
 - Здатність до абстрактного мислення, аналізу

- Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями
- Здатність застосувати знання у практичних цілях
- Здатність приймати обґрунтовані рішення
- Здатність спілкуватися державною мовою
- Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- Здатність діяти на основі етичних міркувань.
- Спеціальні (фахові, предметні):
 - Здатність до встановлення попереднього клінічного діагнозу захворювання.
 - Навички збирання інформації про пацієнта.
 - Здатність до оцінювання результатів лабораторних та інструментальних досліджень.
 - Здатність до визначення принципів та характеру лікування захворювань.
 - Здатність до діагностування невідкладних станів.
 - Здатність до визначення тактики надання екстреної медичної допомоги.
 - Навички надання екстреної медичної допомоги.
 - Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні захворювань.
 - Здатність до встановлення попереднього клінічного діагнозу захворювання.
 - Навички збирання інформації про пацієнта.
 - Здатність до оцінювання результатів лабораторних та інструментальних досліджень.
 - Здатність до визначення принципів та характеру лікування захворювань.
 - Здатність до діагностування невідкладних станів.

5.2. Мета вивчення навчальної дисципліни: навчання студентів сучасним підходам до діагностики, лікування, реабілітації пацієнтів з цереброваскулярною патологією, вибору заходів первинної та вторинної профілактики, ґрунтуючись на поглибленому вивченні відомостей щодо етіології, патогенезу та клінічних проявів зазначеної патології.

5.3. Завдання вивчення дисципліни є формування наступних вмінь:

- визначати основні симптоми і синдроми ураження різних відділів нервової системи;
- інтерпретувати дані функціональної анатомії та клінічної фізіології нервової системи та системи кровопостачання головного мозку;
- визначити етіологічні фактори та патогенетичні механізми розвитку основних цереброваскулярних захворювань;
- ставити попередній діагноз основних захворювань; аналізувати основні показники лабораторно-інструментальних методів дослідження в неврологічній практиці;
- планувати тактику ведення хворого з цереброваскулярною патологією.

5.4. Зміст навчальної дисципліни: програма складається з 13 тем.

Тема 1. Анатомо-фізіологічні особливості кровопостачання головного мозку.

Тема 2. Класифікація, етіологія та чинники ризику судинних захворювань головного мозку.

Тема 3. Минущі порушення мозкового кровообігу (транзиторна ішемічна атака, гостра гіпертонічна енцефалопатія).

Тема 4. Ішемічний інсульт (інфаркт мозку).

Тема 5. Внутрішньомозковий крововилив.

Тема 6. Субарахноїдальний крововилив.

Тема 7. Хронічні порушення мозкового кровообігу.

Тема 8. Порушення церебрального венозного кровообігу.

Тема 9. Методи обстеження хворих з судинними захворюваннями головного мозку.

Тема 10. Лікування порушень мозкового кровообігу.

Тема 11. Основні методи реабілітації.

Тема 12. Курація хворих. Розбір хворих.

Тема 13. Система профілактики порушень мозкового кровообігу.

5.5. План вивчення дисципліни

Назви тем	Форма організації навчання	Кіл-ть годин	Завдання для самостійної роботи
Тема 1. Анатомо-фізіологічні особливості кровопостачання головного мозку	самостійне вивчення	5	Вивчити анатомо-фізіологічні особливості церебрального кровообігу
Тема 2. Класифікація, етіологія та чинники ризику судинних захворювань головного мозку	самостійне вивчення	5	Вивчити класифікацію судинних захворювань головного мозку, провідні етіологічні чинники судинних захворювань головного мозку
Тема 3. Минущі порушення мозкового кровообігу (транзиторна ішемічна атака, гостра гіпертонічна енцефалопатія)	практичне заняття	1	Вивчити сучасні відомості щодо етіології, патогенезу, діагностики та лікування порушень мозкового кровообігу (транзиторна ішемічна атака, гостра гіпертонічна енцефалопатія)
	самостійне вивчення	9	
Тема 4. Ішемічний інсульт (інфаркт мозку)	практичне заняття	2	Вивчити сучасні відомості щодо етіології, патогенезу, діагностики та лікування мозкового ішемічного інсульту
	самостійне вивчення	9	
Тема 5. Внутрішньомозковий крововилив	практичне заняття	2	Вивчити сучасні відомості щодо етіології, патогенезу, діагностики та лікування спонтанного внутрішньомозкового крововиливу
	самостійне вивчення	9	
Тема 6. Субарахноїдальний крововилив	практичне заняття	2	Вивчити сучасні відомості щодо етіології, патогенезу, діагностики та лікування субарахноїдального крововиливу
	самостійне вивчення	9	
Тема 7. Хронічні порушення мозкового кровообігу	практичне заняття	1	Вивчити сучасні відомості щодо етіології, патогенезу, діагностики та лікування хронічних порушень мозкового кровообігу
	самостійне вивчення	9	
Тема 8. Порушення церебрального венозного кровообігу	практичне заняття	1	Вивчити сучасні відомості щодо етіології, патогенезу, діагностики та лікування порушень церебрального венозного кровообігу
	самостійне вивчення	9	
Тема 9. Методи обстеження хворих з судинними захворюваннями головного мозку	практичне заняття	1	Вивчити сучасні аспекти застосування додаткових методів дослідження у пацієнтів з судинними захворюваннями нервової системи (інформативність, протипоказання)
	самостійне вивчення	9	
Тема 10. Лікування порушень мозкового кровообігу	практичне заняття	1	Вивчити сучасні аспекти вибору оптимальної лікувальної тактики у пацієнтів з порушеннями мозкового кровообігу
	самостійне вивчення	9	
Тема 11. Основні методи реабілітації	практичне заняття	1	Вивчити сучасні підходи до реабілітації пацієнтів з цереброваскулярною патологією
	самостійне вивчення	9	
Тема 12. Курація хворих. Розбір хворих	практичне заняття	4	Повторити методику дослідження неврологічного статусу та відомості з попередніх тем, які стосуються алгоритмів визначення оптимальної діагностично-лікувальної тактики у пацієнтів з порушеннями мозкового кровообігу
	самостійне	9	
Тема 13. Система профілактики порушень мозкового кровообігу	практичне заняття	3	Вивчити сучасні стратегічні напрямки та заходи профілактики гострих порушень мозкового кровообігу
	самостійне	9	

	вивчення		
Залік	практичне заняття	1	Повторити основні питання, що розбираються на практичних заняттях та при самостійному вивченні тем

6. Самостійна робота студента

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Вид контролю
1	Анатомо-фізіологічні особливості кровопостачання головного мозку	5	Поточний контроль на практичних заняттях
2	Класифікація, етіологія та чинники ризику судинних захворювань головного мозку	5	Поточний контроль на практичних заняттях
3	Минулі порушення мозкового кровообігу (транзиторна ішемічна атака, гостра гіпертонічна енцефалопатія)	9	Поточний контроль на практичних заняттях
4	Ішемічний інсульт (інфаркт мозку)	9	Поточний контроль на практичних заняттях
5	Внутрішньомозковий крововилив	9	Поточний контроль на практичних заняттях
6	Субарахноїдальний крововилив	9	Поточний контроль на практичних заняттях
7	Хронічні порушення мозкового кровообігу	9	Поточний контроль на практичних заняттях
8	Порушення церебрального венозного кровообігу	9	Поточний контроль на практичних заняттях
9	Методи обстеження хворих з судинними захворюваннями головного мозку	9	Поточний контроль на практичних заняттях
10	Лікування порушень мозкового кровообігу	9	Поточний контроль на практичних заняттях
11	Основні методи реабілітації	9	Поточний контроль на практичних заняттях
12	Система профілактики порушень мозкового кровообігу	9	Поточний контроль на практичних заняттях

7. Список літератури

7.1. Основна:

- Григорова І.А. Неврологія : національний підручник / [за ред. проф. І.А. Григорової, проф. Л.І. Соколової]. – Київ : «Медицина», 2015. – 640с. – (ISBN 978-617-505-300-3).
- Гострі та невідкладні стани в неврології. Погорелов О.В., Школьник В.М., Бараненко О.М. – Київ.- Видавн.дім «Медкнига» - 2017 – 140 с.
- Гробовський В., Соколова Л., Герасимчук Р., Григорова І. Неврологія. – 2020 – 672 с.
- Діагностичні алгоритми в неврології: рек. Вченою Радою УФНМЦ / Н.П.Яворська, В.В.Гриб, Смілевська, С.І.Геник; за ред. Яворської Н.П. – К.: Видавничий дім Медкнига, 2016. – 40 с.
- Кареліна Т., Касевич Т.М. Неврологія. – Київ. ВСВ «Медицина» - 2017 – 287 с.
- Методи обстеження неврологічного хворого: навч.посібник / за ред.. Л.І.Соколової, Т.І.Ілляш – К., 2015 – 144 с.
- Соколова Л.І., Черенько Т.М., Ілляш Т.І., Довбонос Т.А., Мельник В.С. Методи обстеження неврологічного хворого. – К.: ВСВ «Медицина», 2015 – 144 с.

7.2. Додаткова:

- Козьолкін А. А., Ревенько А. В., Медведкова С. О. Діагностика невідкладних станів в неврології (в таблицях)» для студентів IV курсу медичного факультету по спеціальності «Лікувальна справа», «Педіатрія», лікарів-інтернів спеціальності «Неврологія», «Загальна практика – сімейна медицина» лікарів-неврологів, сімейних лікарів // Запоріжжя - 2017. - 133 с.
- Козьолкін О. А., Ревенько А. В., Медведкова С.О. Кузнєцов А. А. Профілактика гострих та хронічних форм порушень мозкового кровообігу Навчально-методичний посібник для студентів IV курсу мед. факультету вищ. навч. закл. III-IV рівня акредитації по спеціальності «Лікувальна справа», «Педіатрія»,

лікарів-інтернів спеціальності «Неврологія», «Загальна (сімейна) практика» лікарів неврологів, сімейних лікарів. - Запоріжжя, 2018. – 132 с.

3. Насонова Т.І., Клименко О.В., Колосова Т.В., Горева П.П., Слободін Т.М. та інш. Оптимізація лікування моторних і когнитивних розладів при ішемічному інсульті. Міжнародний неврологічний журнал. №5 (19) – 2017 – С.6-13.

7.3. Інформаційні ресурси

1. Сайт кафедри: <https://zsmu.sharepoint.com/sites/nevro>
2. Запорізький медичний журнал – <http://zmj.zsmu.edu.ua>
3. Патологія - <http://pat.zsmu.edu.ua>
4. Практична ангіоневрологія – www.angio.health-ua.com
5. The Lancet Neurology – www.thelancet.com/neurology
6. Стандарти надання медичної допомоги в неврології - <http://neurology.com.ua/standarty-okazaniya-medicinskoj-pomoshhi-po-specia/>
7. Міжнародний неврологічний журнал - admin@mednews.finfort.com
8. Сайти для спеціалістів-неврологів -<http://neurology.com.ua/>
9. CochraneLibrary (<http://www.thecochranelibrary.com/view/0/index.html>)
10. ClinicalEvidence (<http://clinicalevidence.bmj.com/ceweb/index.jsp>)
11. PubMed (<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/PubMed>)
12. ACP JournalClub (www.acponline.org/journals/acpj/jcmenu.htm)
13. BritishMedicalJournal - Британскиймедицинский журнал (<http://www.bmj.com>)
14. Annals of Internal Medicine (<http://annals.org/>)
15. Medscape (www.medscape.com)

8. Контроль і оцінка результатів навчання

8.1. Види контролю: поточний контроль, залік.

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям з кожної теми та під час індивідуальної роботи викладача зі студентами. При оцінюванні навчальної діяльності студентів надається перевага стандартизованим методам контролю: тестуванню, структурованим письмовим роботам, структурованому за процедурою контролю практичних навичок в умовах, що наближені до реальних.

ОЦІНКУ **“ВІДМІННО”** отримує студент, який твердо знає програмовий матеріал, глибоко його засвоїв, вичерпно, послідовно, грамотно і логічно його викладає, у відповіді якого тісно пов'язується теорія з практикою. При цьому студент не вагається з відповіддю при видозміні завдання, вільно справляється з задачами та питаннями другого та третього рівня оцінки знань, виявляє знайомство з монографічною літературою, вірно обґрунтовує прийняте рішення, володіє елементами лікарської техніки, різносторонніми навиками та прийомами виконання практичних робіт. Практичні навички виконує без помилок, вміє в професійній діяльності ефективно використовувати набуті знання.

ОЦІНКУ **“ДОБРЕ”** отримує студент, який знає програмовий матеріал грамотно і змістовно його викладає, який не допускає значних неточностей у відповіді на запитання, правильно використовує теоретичні положення при вирішенні практичних запитань і задач, володіє необхідними навиками і технікою їх виконання.

ОЦІНКУ **“ЗАДОВІЛЬНО”** отримує студент, який знає основний матеріал, але не засвоїв його деталей, допускає неточності, недостатньо правильні формулювання, порушує послідовність у викладанні програмового матеріалу і відчуває труднощі при виконанні практичних навичок або виконує їх з істотними помилками, з помилками вирішує ситуаційні задачі третього рівня контролю знань.

ОЦІНКУ **“НЕЗАДОВІЛЬНО”** отримує студент, який не знає значної частини програмового матеріалу, допускає значні помилки у його викладанні, невпевнено, з великими труднощами виконує практичні навички. Бали за поточну успішність прив'язуються до середньої арифметичної оцінки за традиційною п'ятибальною системою незалежно від кількості занять. Конвертація проводиться на останньому практичному занятті, кількість балів повинна бути не менш 60 балів. Індивідуальна робота студентів оцінюється за кожен вид роботи з урахуванням якості її виконання. До 110 максимальних балів можуть додаватись бали за індивідуальну роботу (реферати) – не більше 10 балів. Заохочувальні бали за рішенням Вченої ради додають до кількості балів з дисципліни студентам, які мають наукові публікації або зайняли призові місця за участь у олімпіаді з дисципліни серед ВНЗ України та інше.

Оцінювання дисципліни:

Оцінка за дисципліну визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності (у балах) та оцінки за іспит (у балах), яка виставляється при оцінюванні теоретичних знань та практичних навичок відповідно до переліків, визначених програмою дисципліни.

Максимальна кількість балів, що присвоюється студентам при засвоєнні дисципліни - 200, в тому числі за поточну навчальну діяльність - 120 балів, за результатами заліку - 80 балів. Залік складається на останньому практичному занятті. Студент може отримати 40 балів за комп'ютерний контроль та 40 балів за усну відповідь. Залік вважається зарахованим, якщо набрано не менш 50 балів.

Конвертація кількості балів з дисципліни у оцінки за шкалою ECTS

Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	%
A	Відмінно	10 %
B	Добре	25 %
C		30 %
D	Задовільно	25 %
E		10 %
FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	
F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

8.2. Форми контролю

за охоптом студентів: фронтальний, індивідуальний, парний, груповий;

за способом реалізації: усний, письмовий;

за способом організації: контроль викладачем, взаємоконтроль, самоконтроль;

Контроль проводиться за допомогою теоретичних питань з подальшою співбесідою, ситуаційних задач, тестових завдань.

9. Політика навчальної дисципліни

Академічні очікування від студентів

Вимоги до курсу

Очікується, що студенти відвідуватимуть всі практичні заняття. Якщо вони пропустили заняття, необхідно відпрацювати його. Для цього потрібно взяти дозвіл у деканаті, вивчити відповідний матеріал та відвідати кафедру, де черговий викладач працює виключно з питань відпрацювань (згідно графіку).

Письмові та домашні завдання треба виконувати повністю та вчасно, якщо у студентів виникають запитання, можна звернутися до свого викладача особисто.

Практичні заняття

Активна участь під час обговорення в аудиторії, студенти мають бути готовими детально розбиратися в матеріалі, ставити запитання, висловлювати свою точку зору, дискутувати. Під час дискусії важливі:

- повага до колег,
- толерантність до інших та їхнього досвіду,
- сприйнятливості та неупередженості,
- здатність не погоджуватися з думкою, але шанувати особистість опонента,
- ретельна аргументація своєї думки та сміливість змінювати свою позицію під впливом доказів,
- я - висловлювання, коли людина уникає непотрібних узагальнювань, описує свої почуття і формулює свої побажання з опорою на власні думки і емоції,
- обов'язкове знайомство з першоджерелами.

Від студентів очікується зацікавленість участю у міських, всеукраїнських та міжнародних конференціях, конкурсах та творчих фестивалях з предметного профілю. Увесь професорсько-викладацький склад кафедри може здійснювати наукове керівництво.

Охорона праці

На першому практичному занятті з курсу буде роз'яснено основні принципи охорони праці шляхом проведення відповідного інструктажу. Очікується, що кожен та кожна повинні знати, де найближчий до аудиторії евакуаційний вихід, де знаходиться вогнегасник, як їм користуватися тощо.

Поведінка в аудиторії (основні «так» та «ні»)

Студентству важливо дотримуватися правил належної поведінки в університеті. Ці правила є загальними для всіх, вони стосуються також і всього професорсько-викладацького складу та співробітників, і принципово не відрізняються від загальноприйнятих норм, але враховують певні національно-культурні особливості.

Під час занять дозволяється:

- залишати аудиторію на короткий час за потреби та за дозволом викладача;
- пити безалкогольні напої;
- фотографувати слайди презентацій;
- брати активну участь у ході заняття.

заборонено:

- їсти (за виключенням осіб, особливий медичний стан яких потребує іншого – в цьому випадку необхідне медичне підтвердження);
- палити, вживати алкогольні і навіть слабоалкогольні напої або наркотичні засоби;
- нецензурно висловлюватися або вживати слова, які ображають честь і гідність колег та професорсько-викладацького складу;
- грати в азартні ігри;
- наносити шкоду матеріально-технічній базі Університету (псувати інвентар, обладнання; меблі, стіни, підлоги, засмічувати приміщення і території);
- галасувати, кричати або прослуховувати гучну музику в аудиторіях і навіть у коридорах під час занять.